

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Изази Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на чот год.
на чот год. 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франка, на по-
годину 10 франка, на чет-
врт године 5 франка.

Протрљава плаћа се у
плаћеним писмима, по по-
средству администрације „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом упут-
ницом на пошту у Котор.
Дописки пишу се уредиш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме миње.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

СОФИЈА, 17 јула. — Рајтерова јавља да су Начевић и Стојилов напустили кренути у Беч да посјете Кобуршког принца. Мисли се да ће Кобург на скоро стићи у Софију.

РИМ, 17 јула. — Шлезер предао папи свјеручно писмо Цара Вилхелма и драгоцену митру приликом папина јубилеума.

СРИЈЕДАЦ, 18 јула. — Министар Начевић кренуо је у Беч, у мисију, ка кнезу Кобуршком.

ПАРИЗ, 18 јула. — Булање је позвао Феррија на доводбој и послао му јевере конта Дијон и генерала Фураш.

ЖЕНЕВА, 18 јула. — При свечаноме отвору међународнога гађања, председник швајцарског савеза рече да је мир осигуран, благодарећи мудрости великих држава. У осталом, у сваком случају, да би Швајцарска, својом енергијом и на основи уговора, задржала своју неутралност.

РИМ, 18 јула. — Умрло је Депретисе, шеф кабинета.

ЦЕТИЊЕ, 18 јула.

Бугарски депутати, враћајући се у отаџбину, прошли су кроз Пешту те се ту испричали новинарима, а новинари, већ по дужности, кажују сад бијеломе свијету што су чули од Бугара. Они признају да су се прилично изварали у избору принца Кобуршког. Мислили су и да је много угледнији на очи него што јест, а у политичком погледу, падали су се да ће се кнез одма с њима сагласити. С њима се потпуно сагласити, значи кад би он био савијено оруђе регенства, те као и они

не освртао се ни мало на уговоре а најмање на руске тражбе. Депутати сасвим наивно признају како су се надали да ће изабрани кнез одмах с њима кренути пут Трнова, али је он изјавио да само законитим путем жели заузети бугарски пријестол и тамо поћи на сигурно, а сигурности не види докле двије велике државе Русија и Француска не признају избор. Најглавније у тијем изјавама буг. депутираца то је да они мисле уништити избор принца Кобуршкога, а за тијем да ће или поново бирати Батемберга, или да ће прогласити републику. Томе не треба никаквих коментара! Пошто су се господа Стамбулов, Муктуров и Цолаков тако бламирала, сад се може очекивати каквом ће новом буком изненадити Јевропу.

Руски листови констатирају да је ушао маневара на берлинској берзи јако опао тецај руских рубља. Публика није много осјетила ту промјену, пошто се до два дана стање опет поправило, премда је папирни рубал једнако остао на ниској цијени. „Нов. Време“ мисли да ово падање папирнога рубља као и ниски тецај других консолидираних папира у Берлину, да је то само почетак оних репресала које су настале у Берлину из освете ради закона којим се намјерава ограничити неограничено господарење Немца у руским западним губернијама, а особито у Пољској. Тај је закон тек почео да се врши, а Немци већ осјетили негову снагу, с тога траже у чим би најлакше нашкодрили Русији. Пошто Немци посјеђују више од једне милијарде руских вриједности папира, то им није требало дуго тражити у чим ће нашкодрили Русима, — а и без

тога познато је да су финансије „Ахилесова пета“ руске државе. У Петрограду почело се говорити о сближењу са парижком берзом, али докле су толики руски милијарди у немачким рукама, није то ништа могуће. Берлински банкарни могу лако пријечити сваку финансиј. операцију, коју би Руси предузели помоћу француских капиталиста.

Говорећи о неуспјеху мисленике конвенције и о сложном одуспирању Француске и Русије инглеским преговорима захтевима, „Нова Слободна Преса“ подјеђа на некадашњи тројцарски савез, на прелазу на садашње узајамне односе између држава.

Не треба се чудити — вели „Преса“ — што у Берлину не осјећају потребу да обнове савез трију царева. Успјех мисленике конвенције показује јасно рашта је у Берлину изнемишљена та потреба.

Русија се озбиљно удаљила од Немачке и примакла се Француској. Први појав те нове свезе био је позван новијем пријатељима. Залуду се Бисмарк мучио да паново састави крајеве, као што су и прије били. Овај рат што је сад започет у Германији против руских пап. вриједности, може бити да је то одговор заједничкој акцији Француске и Русије у Цариграду. На сваки начин у свези је инглески неуспјех и осјећај који је од скоро завладао у Берлину напрема Русији. И кад би у Берлину могли бити немарни према неуспјеху Инглеске — једино према неуспјеху — не би могли презирати тај неуспјех као нешто друго. Он је јасни глас данашњег положаја у Јевропи и представља грунацију држава. А тај је знак од слабе утјехе многотијема. Без великих жртава Русија је задобила

благодарност Француза, који у овој добити (над Инглесима) виде поуздано јамство да се могу и у будуће уздати у Русију. Оснивајући се на тај чин у Паризу ће се показивати све мање и мање склони на коначно мирене са Немачком. Све то не раширује перспективу јевр. мира.

Из Великог Суда.

Бр. 36.
18 октобра.

Г. 1881.

Сумњиво убијство Ђура Вукова из Глухог-дола, које је извршио над Станом, ћером Ника Стије-повића из Глухог-дола.

(Наставак.)

Кад се раздвојио с Анђушом, маћехом Станином и одвојио браве на свој тор, вели, да је нашао своју сестру Анђу и Мару кћер Пера Томова. Пошто је смирио браве и вечерао, вели да је отишао код Ива Милова Ђуришића с којим је прелијено живо, да сједи, као што је скоро свако вече чинио. У путу звао је Пера Савова Вукчевића да отишао код Ива и сједио, каже, до пола ноћи. Иво Ђуришић доказује, да је ово истина било. Међутим, ово свједочење и лијепо живљење Ђури и Ива, дало је повода сумњи, да је Иво био учесник у овом убиству. Ђуро Вуков вели, да је нашао код Ива његовог брата Ника од 10 година и сестру Јану од 13 година. Искрај Ива, вели Ђуро, да се вратио на свој тор, да је нашао сестру и Мару Перову на праг од колибе, да је сједио и да су заједно полајегали. Ово казивање Ђуро, не слаже се са казивањем Ника, брата Ивана у времену, који вели, да је Ђуро сједио једну или двије уре највише и да није тога вечера свирао, као сваку другу вече у свираду. Јане, сестра Ива Милова, вели, да је ту вече сједио мање од двије уре. Маре, кћер Пера Томова, која је била на тор Ђура Вукова, вели, да је Ђуро трајао код Ива, само за толико времена, за колико је она сир усерила и сурутку

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

С п у т а.

Пише
Марко Драговић.

(Наставак.)

Пошто сам отпочињу пола сата на Плавницу кренуо сам се даље пут Подгорице. Идеш равним Ђемовским пољем кроз које је проведен лијепо колски пут. Можеш путовати пјешке, можеш на коњу, а можеш и у кочици. Ја сам путовао кочицом једног трговца из Подгорице, која се бјеше десила на Плавницу. Како ми рекоше та кочица долази на Плавницу сваки дан кад знаду да ће параброд доћи.

Ђемовско поље добило је своје име од ријеке Цијевне, која крозањтече, коју Арбанаси зову Цем (отуда Ђемовско, или Ђемовско). Ђемовско је поље по крајевима плодно, а такође и она његова страна која се дотиче блата, коју при великим кишама поплави вода. Средина поља је ишпичана и каменита и не ради се, а и трава врло слабо на њој расте.

Идући Ђемовским пољем погледајпутнице на лијеву страну и обрати пажњу на једну лијепу цркву, која се као лабуд бијели под једним брдашцем. Го вам је црква у Српској. То је она намјенита црква на коју је био позван владика Данило Петровић да је освјетли, па га Турци на вјеру ухватише и вјешташе да му на мучке живот узму.

Али нема зла без добра и обратно. Тако и овај догађај са владиком Данилом, који у мало што га не стаде

живота, имао је срећне посљедице за Црну Гору, а и у онје за цео српски народ. Владика Данило враћа се у Црну Гору и закљиче се да ће или уништити потурчешке, или да више у њој живиће неће. Заклетву његову помогло му Црногорци славно извршити и потурчешки бише потучени и проћерани из Црне Горе. Црна Гора би спасена од Турака и међу славним споменима тога славнога дјела спада и црква у Српској. Дојиста право би било пред том црквом подићи споменик бесмртном владци Данилу. Право рећи најславнији споменик за свакога човјека дјела су његова, а дјела су владике Данила такав славни споменик да се може проћи без „рукотворног“ споменика, али народи су обикли штовати своје великане и „рукотворним“ споменицима, па не би било сувишно да тијем прослави и наш народ великог владика Данила. И то ће бити.

Чујем да је Радоје Рогановић написао дивну пјесму о робству владике Данила, у којој је опјевао тај знаменити догађај. Дај Боже да наша земља рађа такве синове који ће славити славна дјела мужева ове јуначке земље, који славу заслужује. Тешко земљи у којој се не славе дјела ових људи који за свој народ раде, који се за свој народ жртвују, који су готови за свој народ и живот дати. Који народ не цијени своје људе тај народ сам цијене нема.

На три уре и по приспјех у Подгорицу. Пошто се мало одморих изидох да видим нову Миркову варош. Прелазим преко лијенога каменог моста на Рибници. Овђе је био и стари мост.

али запуштен. Сад је лијепо оправљен и преко њега пролази нови колски пут, који иде од Подгорице за Данилов град.

Како се улази у главну улицу види се на другом крају исте лијеп споменик подигнут у славу јунаштва великог војводе Мирка Петровића и јунака, који под његовим предвођењем ратоваше против Турака 1862 године.

Миркова варош свечано је отворена на Митров-дан 1886 године у присуству Н. В. Књаза. Од тога времена многи подгорички трговци пренијели су своју трговину у нову варош. У новој вароши саграђено је до сада доста лијепих кућа, а продужава се грађење и сада, и изгледи су добри да ће на том мјесту подигнути се у брзо лијепу и велику варош. Миркова варош има добру трговачку будућност, као средаште трговине цијеле Зете, а и због тога што има добар саобраћај са пазарним трговачким мјестима. Колски пут веже је са језером Скадарским, а отуда веже је вода са Скадром, Виром и Ријеком. Колски пут веже је сада с Даниловим градом, а скоро ће и са Никшићем. Осим тога Миркова варош и по природном положају има све олакшице за цвјетање и напредовање.

Пошто сам мало разгледао Миркову варош вратио сам се у стару Подгорицу. Пошто сам прегледао варош унутра изашао сам у њену околину. Подгорица се налази у врло дивном положају међу двије ријеке, са сјевера Рибница, а са запада Морача. Са југа и истока Подгорица граничи Ђемовским пољем. Околина Подгорице такође дивна

је — лијепе равнице и брдашца. На сјеверу налази се брдашце Горипа од којег је по прилици и варош добила своје име. У подножју Горипе налази се православна црква, посвећена св. Ђорђу, и око ње лијепе гробље. На југу од Горипе налази се лијепо пољско Ливаде на ком је ограђена нова Миркова варош.

На југу од Подгорице налази се брдашце Љубовић. На врху њега види се велики земљани шанап који су Турци направљали за одбрану Подгорице. Са врх Љубовића види се лијепо сва Подгорица. На сјеверо-истоку од Љубовића, а на југу од Подгорице налази се Побрежје. На западном подножју Љубовића налазе се Чеурци. Причаше ми да је ту била у старо вријеме православна црква, коју су Турци разуршили. И сада се још познаје гробље ње су се и у доцније вријеме копали по ње који хришћани. На југу од Подгорице налазе се Дрпе — свршетак Ђемовскога поља.

Овај дио околине Подгоричке важан је за нашу црквену историју, те ћу рећи двије ријечи ошпирније.

Кад је св. Сава уређивао српске јерископије каже се да је једну установу за Зету у Диоклејском приморју, при храму св. архангела Михаила близу Дрпе.

Наши историчари на чудо су тражења мјесто ње је била столица тога зетскога јерископа. О томе су до сада писали више њих, а између осталих руски кнезоу у Призрену И. Јастребов; арх. Никифор Дучић; јерископ бокоторски Г. Петровић и др. Неки траже мјесто Дрпе (или Дрп) у Ку-

на отац ставила. Она сама тврди да је Буро у уторник најпрви устао и њих про-
будио. Што Буро вели да је знао Сава
Вукотић, кад је кренуо на посједак код
Њи, свједочи жена Савова, да је то зна-
ње било прије него је мркло и да се она
одважала, а не у уру ноћа као што Буро
каже.

Међутим, ова свједочанства доста су
тавља, а судски неопоздана, јер ипачу на
непунлетних и интересованих лица; али
се морају ипак узет у обзир, јер нема ни-
каквих других јасних доказа, нити свједо-
ка, по којим би се могло у судском истра-
живању до јасног резултата доћи. Ово по-
стоји: у уторник у јутро 15 јула, Буро
Вуком освануо је код свога тора, што до-
казује Иво Савов Јоветић, који је Буро
позвао мотилу, да прегледа тор. У ври-
јеме иландишта стоје, био је с Илијом
Вуковићем и Машом Шпадијером.

У уторник у вече синао је Буро са
својим оцем Вуком у Глуки-до, а у утор-
ник у вече сједио је Буро у својој кући
с Лазом Марковићем и Илијом Ивовићем,
до неко доба које је тешко оприједити.
За остало доба ноћи, же је Буро пролео,
нема свједока, осим домаћих. У сриједу у
јутро рано, видео је Буро Марко Жива-
нов и Јоко Петрановић на гувно истога
Марка.

Овђе стоји једно питање више да се
ријешити: Је ли Буро могао од неког доба
ноћи отићи у Паштројевиће и извршити
дело и вратит се патраг у Глуки-до, да
осване код своје куће на видик именовах
свједока. Простор између његове куће и
мјеста убиј тва, нити је по растојању нити
по времену суду познат. Мјештани паштро-
јевићи, кад су нашли мртво тијело убије-
но Стане, позвали су два војена доктора,
једнога хирурга и једног патолога. Она
два доктора, дошли су на мртво тијело
убијено Стане у четвртак око подне, а
тијело је нађено истог дана у јутро т. ј.
30 (18) јула. Они доктори, по имену Луд-
вик Браун и Август Валтер учинили су
истог дана аутопсију над мртвом тијелом
и написли су следеће:

1.) Над убијеном Станом, пријед убије-
ства, покушано је силовање, али безуспјеш-
но. Њеки спољашњи дијелови то показују.

2.) Стане је угушена притисцима пр-
ста, између јабучице и језичне кости. Зна-
ци угушења, нађени су у мозгу, срцу и у
свијем дијеловима тијела.

3.) По употребљеној сили за угуше-
ње и по њекима рапама на глави, љекари
сумњају, да је једно лице могло тако на-
глат извршити угушење, већ су склони вје-
роват, да су била двојица. Међутим сами
веле, да члехта знакова зато нема.

4.) Стане није у непосредне вријеме
нити рађања, нити побацила, нити се на-
пио при тој икаквог зачетака.

5.) По љекарском увијерењу, ово убије-
ство морате се догодити између 27 и 28
јула то јест у уторник вече између 15 и
16 јула по старом.

Ово непосредно љекарско увијерење
стоји у противположности, приликама

ствари и свим доказима, до којих је суд
својим испитивањем до сад дошао. Поука-
дано је, да је Стане пошла у понећелник
у Паштројевиће. Она није свртала у ону
кућу, пут које је била пошла. Дакле мо-
рала је имати неку другу мисао, а не за
ону за коју је маћеха послала. Виђена је
мимо те куће код воде а нађена је мртва
у четвртак 18 јула, дакле же је била у
понећелник вече цијелу ноћ, кад није свр-
нула ни у ону кућу пут које је кренула,
нити иђе на друго мјесто у Паштројеви-
ће, да се може знати? Же је била у утор-
ник цео дан, кад је нико није видео више
и за понећелника вече?

(Свршиће се.)

ЧИТУЉА.

† Др. ЂОРЂЕ ПАТОШЕВИЋ,
главни референт српских народних
школа, умрло је од калџе поћу 10—11
јула у Карловцу, гдје је био дошао
да присуствује испитима онд. српске
учитељске школе. Ненадан и тежак је
ово губитак по нашу књигу и школу.
Мислим да покојник није навршио 60
година, а бијаше преумјерена живљења
и ревно проповједник вегетаријанства.
О његову раду педагошком допијећемо
у другоме броју. Бог да га прости и
свијетом му спомен у народу српском.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 18 јула.

— Протле недјеље отишли су са
Цетиња Г. Г. царско руски министар
резидент *Аргирополо* и Павле А. Го-
вински. Оба господина отидоше у Опш-
на купање, гдје ће постати док при-
врућина.

— У течају пете недјеље крену-
ли и професори Њ. Св. Нашљединка
г. *Ш. Пиге* и г. пуковник *Обсјани*, да
проведу ферије сваки у својој отац-
бини, први у Швајцарској, други у
Русији.

— Ове недјеље поћоше: у четвр-
так у јутро г. пуковник *Мимиковић*
ц. кр. аустријски министар резидент,
преко Котора у Бар. У петак у јутро
г. г. министри *В. Петровић* и *С. Радо-
новић* преко Вира у Гар.

— Шеф санитета г. др. *П. Ма-
ланић* вратио се са свога пута из упу

ташности, гдје је ходио да проучи-
здравствено стање народа у неким кра-
јевима.

— Данас дозпасмо да је млади љекар
г. др. *Светислав Симоновић* назначен
за Подгорицу и да ће ове недјеље по-
ћи на своје мјесто. Сретно да Бог да!

— Једна књига младеке *Саве Пе-
тровића*. У броју 3. „*Viestnika Hrvatskega*“
Arheološkog Društva“ од ове
године, вриједни писак и марљиви ку-
пљак народних старина г. *Вид Вуле-
тић Вукасовић* приопћује ово:

„(Славенски непознати ру-
копис.) — У манастиру Велике Госпе
на Отоку (Абалија) код Корчуле налази се
прилична књижница, те је у њој неколико
рукописа од које знаменитости, бива ла-
тинских и грчких. Уз те рукописе чува се
и један словенски од г. 1780, ради језика
важан за нашу књигу, а садржаја теоло-
шко-критичкога. Дије су то књиге на
малом листу; прва од 281 стране, а друга
од 179. Обје су просто везане. Наслов је
овако: „Одно ор — једној књиги — при-
свјетлога и припоштованог господина —
Саве Петровић бискупа — од — Царне
Гореве — гдје у мало од неколико другјех
Фојанских заходах, с накладом на сварен
једног краткога разговора варху прјесе-
на краха. — Поставник Евклисто — За-
гојени године MDCCCLXXX.“

По томе као да је владика *Саса*
писао нешто о догмама, што раздва-
јају источну цркву од западне и о
причшћу по грчком обреду, а ова је
књига одговр на његову. Обраћамо
накњу гајитеља домаћих старина на
ов, с молбом да нам што јаве о томе.

Књижевне вјести.

Примили смо на приказ ове књиге и
новине:

ЗБОРНИК ПОЗОР. ДЈЕЛА. Свеака
цета. *Максим Црнојевић*. Трагедија у 5
чинова с пјесмама. Написао Др. Лазо
Костић. (Друго исправљено издање). Изд.
српске књијаре Браће М. Поповића. У
Новоме Саду 1887. Цијена 40 новчића.

ЗБОРНИК ПОЗОР. ДЈЕЛА. Свеака
двадесет друга. *Нера Сегединић*. Траге-
дија у пет чинова из повјести народа срп-
ског. Написао Лазо Костић. (Друго
поправљено издање књијаре Браће Попо-
вића, Нови Сад, 1887.) Цијена 60 новч.

ЉЕТОПИС матице српске. Уређује
А. Хадих. Књига 150. 1887. Свеака друга.
Са ликом Ђорђа Магарашевића. У Новоме
Саду.

у Подгорици и околини, али не ни сто-
тинити дио тога колико би се могло.
Тамо би могле родити и паранце и
лимунови, а такође и маслина. У Под-
горици и околини има се прилично ви-
нограда, али би могло бити много више,
а и то што се има могло би се радити
много боље и вјешитије. Опет мора се
примјетити да се иде напријед и ако
малом корацама, али опет утјеха је
кад се не стоји на једном мјесту, или
не иде патраг.

По брданима око Подгорице,
као Љубовићу, Горици, готово нема
никавог дрвећа, а около Подгорице,
у равнини такође. Међу тиме ова
брданица нијесу толико каменита, него
више земљана. Кад би се ова брданица
заасидла различним дрвећем и воћем,
а такође и неке равнице око вароши,
које нијесу толико добре за друге усјебе,
била би велика корист у више одно-
наја. Прво нараста би шума, која би
украсила мјесто и околину. Ова шума
дала би ладовину, која би умјерила
велику љетњу врућину, која тамо бива
толико велика да се једва може сно-
сити (у љето врућина може доћи до
30 ст. по Реомиру), и заклопила би
мјесто од доста тешких тамошњих
сјеверних вјетрова, који чине велику
штету. Дрвећа-воћа дала би осим те
користи још и свој плод. Причали су
ми да има тамо неколико коријена
маслине, које су већ почеле рађати.
Значи да би то у сваком одношају
корисно дрво могло расти и уснијевати
у Подгорици и њеној околини.

Са историчке тачке гледишта дало
би се о Подгорици доста говорити, али
овђе, као у једном кратком путопису, не-

Преглед: I. Ђорђе Магарашевић
српски књижевник оснивач и први уредник
Српског Љетописа. Од Ђ. Магарашевића.
— II. Змај-Јован Јовановић као педагог.
(Један листак из историје васпитања у
Срба). Од Мите Нешковића. (Сврнестак). —
III. Прилози за српску повјест. Од И.
Руварића. 1 О археологији Срба, или ипаче
званих Тригала. 2 О архиепископији пећ-
кој. 3 Српски Родослов. (Из Најсјевог
живота цара Урока.) — IV. Пријекли-
ци. Шаљива игра у 1 чину. Написао Мита
Калић. — V. Полажајник. Пјесма Драг. Ј.
Илија. — VI. Сабљу или дјевојку. Из
српског горњо-крајинског живота. Од Сре-
тена Даничића. — VII. Говори у свечаним
сједницама књижевног одјељења „Матице
Српске“. Говор А. Хадиха о прослави по-
десетогодишњег књижевног рада дра Јо-
вана Суботића у свечаној сједници књи-
жевног одјељења 10. (22.) јуна 1884. —
VIII. Гласник из српског и словенског
свијета: Стогодишња прослава дана смрти
Јосифа Руђера Вошковића у Срба и Хр-
вата. — IX. Читуља: Ђорђе Рајковић. —
X. Матица Српска: Изводи из записника
књижевног одбора и одјељења 1886. год.

ИЗВЈЕСТИЈА С. ПЕТЕРБУРГСКАГО СЛА-
ВЈАНСКАГО БЛАГОТВОРИТЕЉНАГО ОБ-
ЩЕСТВА.

М. М. 5—6 Мај-июнь. 1887. Годъ четвѣртый.

ОГЛАВЛЕНІЕ:

I. Дѣйствія С. Петербургскаго
Славянскаго Благотворитель-
наго Общества.

1) Извлеченіе изъ протоколовъ засѣ-
даній Совѣта С. Петербургскаго Славян-
скаго Благотворительнаго Общества.

II. Пожертвованія:

1. Въ пособіе семействамъ убитыхъ
и пострадавшихъ во время послѣднихъ
прискорбныхъ событій въ Болгаріи.

II. Въ Издательскій капиталъ имени
Ивана Сергѣевича Аксакова.

III. Крестный церковный сборъ въ
пользу нуждающихся славянъ

III. Славянское обозрѣніе.

1) Занесена, читанная въ торжеств.
собраніи 6-го апрѣля 1887 г. Васильякова.

2) Историческое разъясненіе вопроса
что дѣлать теперь нашему Славянскому
Благотворительному Обществу. М. Кояло-
вича.

3) Въ память М. П. Розенгейма. Ор.
Миллера.

4) Славянскія арабески. Димитрія На-
кольскаго.

5) Извѣстія изъ Славянскихъ земель
по газетамъ, (Сербскимъ, Болгарскимъ и
пр.) Новгородца.

6) Галичина. И. Ф.

7) f. I. I. Крашевскій И. Ф.

8) Болгарія. Болгаринъ.

IV. Славянскія библиографичес-
кія извѣстія.

1) Časopis Mačicy Serbskeje. 1887.

чима же је сада село Тријебач, или
Загријебач; неки у Пиперима у селу
Дрезги; неки пак оће да докажу да је
столица јепископа зетскога била на
отоку Превлаци, у Боки Которској. Же
се налази манастир посвећени св. архан-
гелу Михаилу.

Мене се чини да нема смисла тра-
жити мјесто стајања јепископа Зет-
скога, постављенога св. Савом, иђе
друго осим око Дриа код Подгорице.
У корист тога иде то што је ту право
среднште Зете, те није било смисла
шлјати зетскога јепископа на окрајак
на оток Превлаку. Друго то што и
само име мјеста зове се и данас онако
како се зове у животопису св. Саве
и у љетописца. Треће то што се у
Дриама, а и близу Дриа, налазе разва-
лине које свједоче да је ту била црква,
а при тој могао је бити и јепископски
дом. Четврто то што се је и у и-
родном предању сачувало причање да
је у Дриама Подгорицкима био мана-
стир. Није чудо што од тога манастира
није остало каквих повних остатака
кад знамо како су Турци свуда и на
свако мјесто таманили све оно што је
слављало прошлост нашега народа, а
особито рушили су цркве и манастире.

Није овђе мјесто писати расправу
о томе же је била столица зетскога
јепископа, те ћу се ограничити само
с ово неколико ријечи, слажући се с
ошјема који тврде да је она била близу
Дриа код Подгорице. Добро би било
да се тачно разгледа мјесто Дрие, а
такође и његова околина. Да се прегле-
дају све тамошње куће, јер знамо да
су Турци од разваљених наших старо-
древних грађевина градили себе куће

и друге своје грађевине. Ја сам желио
то учинити, али ми није дотекло вре-
мена, јер сам морао што брже путо-
вати и вратити се патраг.

Причали су ми да се у Дриама
налази кућа некога Турчина у којој
се и сада још познаје олтар од пркве.
Ово би ваљало добро распитати и на
лику мјеста увијерити се јели истина.
Ако би се ово обистинило могло би
послужити к објашњењу приведеног,
веома важног, питања из наше црквене
историје. Такође причали су ми да се
не далеко Дриа, а готово под Љубо-
вићем, налазе остаци разваљена ста-
ринске цркве. Дакле онуда тражите и
мјесто же је била јепископска столица
времена св. Саве.

На западу од Подгорице, а преко
Мораче, налази се Крушина Глава и
на њој сеоце истога имена. Дале к
југу пружа се Љешко-поље. На сјеверу
види се Мало Брдо, под којим се
налази село Момишићи које броји око
двадесет домова. Дале к истоку од
Подгорице види се Какаричка Гора,
а на сјеверо-исток Дољани, же се на-
лазе најбољи виногради од све подго-
ричке околине.

Подгорица се дијели на махале
(квартале) од којих су главне: Љу-
бовић махала; Кандић махала; Цех-
махала, у којој су све готово станов-
ници православни; Али вјовића ма-
хала; Киш махала; Драч махала; Ве-
чевића махала и т. д.

Околина Подгорице, особито негод
брданица же је заклоњеније од сјевера,
тако је плодна да може ту родити
свакојако воће какво роди у Италију.
Воћака је доста прилично разведено

ма за такво причање мјеста, те ћу кре-
нути даље и оставити Подгорицу на миру
желџи јој да дође до онога напредка,
који јој је намијењен њеним природним
положајем.

У суботу, 6 јуна, у јутро у 8
ура кренуо сам из Подгорице за Острог.
Прелазим преко моста на Рибици и
кроз Миркову варош, на пољем испод
Горице илеш к везиру мосту. На
десну страну, пошто изидеш из Мир-
кове вароши у поље, остаје ти право-
славна црква св. Ђорђије. За ову цркву
прича се да је грађена у доба Нема-
њића, а оће неки да докажу да је баш
и градио неки од Немањића.

Ево те на Везиров мост. Везиров
мост градио је неки од скадарских
везира, не даље друге половине про-
шлого стољећа. Преко Везирова моста
прелази нови колеки пут. Причање ми
да на два краја Везирова моста биле
су двије турске куле же су стојале
турски пандури. Њих сад нема, него
су разурнене. Причање ми такође да су
Турци узимали неки ђумрук од свакога
путника, који је пролазио преко овога
моста. У брдо више моста још се
сада види једна турска кула. С Вези-
ровим мостом свезане су неке народне
приче о цару Дукљану (Диоклидијану)
те ћу једну од њих овђе привести.

Прича народна вели како је пу-
товао св. Јован на дошао у Подго-
рицу. Тамо отишао код некога цига-
нина те му паредио да му направља
један синџир (лапан) гвоздени за пе-
Циганин га направил и св. Јован
узме, па поће даље путовати. Крене
преко Ливада подгорицких, те на
везиров мост, же се сретне са царом Дукљану

Јаряд, цијена по комаду 1 ф. до 1 ф. и 40 н. — Јагњад, цијена по комаду 1 ф. до 1 ф. и 60 н. — Коњи млади, цијена по комаду по 30—50 ф. — Јареће коже, комад по 1 ф. до 1 ф. и 20 н. — Јагњаче коже, комад по 30—45 н. — Руметин, ока по 12—15 н. — Руметиново брашно, ока по 13—16 н. — Пшеница, ока по 13—16 н. — Раж, ока по 10—13 н. — Јечам, ока по 9—12 н. — Васака, ока по 1 ф. и 70 н. — Трава бугарска, ока по 1 ф. и 70 н. — Прасад, цијена по комаду 2—4 ф. — Сир добар, ока по 30—45 н. — Сир прости, ока по 15—20 н. Вуна велика, ока по 68 новчића.

Бар, 13 јула 1887.

На данашњем пазару било су разнотрговини цијене ове:

Руметин, багаш по 1 ф. и 20 н. — Пшеница, багаш по 1 ф. и 80 н. — Сир, ока по 45 н. — Вуна, ока по 70 н. — Сувих скобаца, ока по 20 н. — Овчи брави, цијена по комаду по 4 ф. и 20 н. — Козји брави, цијена по комаду по 1 ф. 36 н. — Говеда, цијена по комаду по 15—17 ф. — Дрва, товар по 25 новчића.

Оцињ, 13 јула 1887.

На данашњем пазару биле су разнотрговини цијене ове:

Руметиново брашно, ока по 8 1/2 н. — Пшенично брашно, ока по 12 н. — Сир, ока по 40 новч. — Масло, ока по 1 ф. и 30 н. — Јаја, 8 ком. по 10 новчића. — Стуре, комад по 14 н. — Вуна, ока по 68 новч. — Јареће коже, комад по 80 н. — Јагњаче коже, комад по 60 новч. — Овче коже, комад по 1 ф. и 20 н. — Говеда, цијена по комаду 23 ф. — Козји брави, цијена по комаду по 6 ф. и 20 н. — Дрва, товар по 40 н. — Тумур, ока по 2 1/2 н. — Кљак, ока по 2 н.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 1 јула. — Ове не хеђе имали смо тихе и средње вјетрове од I и IV. кв. мирно море и ведро небо. На улазак Бојане највише има дубине 5 нога млетачких.

Доједрише:

Траб. итал. „Галанте“, тон. 12, кап. Риканито А., из Скадра, крцат. Траб. црн. „Хаирлије“, тон. 25, кап. Ф. Сулејман, за Скадар, крцат. Траб. црн. „Две Аратели Б.“, тон. 39, кап. Ф. Гучи, из Скадра, крцат. Пар. аус. уг. „Скутари“, тон. 106, кап. Ф. Матијевић, из Дубровника, крцат. Траб. тур. „Рејина Завојани“, тон. 31, кап. М. Исмаил, из Скадра, празан.

на самом бријегу Зете ријеке види се омет турска тврђава која се звала Вешанци кула (пета). И њу је градио Девин паша 1862 године. Идући Зорскијем лугом кад погледаш на лијеву страну видиш омет турску кулу која нема другог имена осим кула на Гомилу. Причање ми да је градио Омер-паша кад је ратовао противу Црне Горе 1852 године.

Мало сјеверније од Гомиле налази се Коловоз. У Коловозу је била чувена Сердар кула коју је градио Омер паша 1852 и 1853 године у вријеме његових ратова противу Црне Горе. Кула је добила своје име по Омер пашин, који је имао чин Сердар-Екрема. Кула је сада разурена. У Коловоз је био жестоки бој између Турака и Црногораца 1861 године. Војска црногорска састављена од Бјелопавлића, Пипера, Мартинића, Комана и Загарчана потукла је турску војску коју је предводио Али паша и одно с њом да унесе тајин у Спуж.

Како идиш даље к Спужу на лијеву страну погледај и виђеш омет турску тврђавицу која се зове кула на Стологлав. Ову кулу даровао је Господар чувеном кучком јунаку Вацу Драгојевићу Ивановићу. Ова кула служила је Турцима као стражарица од стране Комана и Загарчана.

Како идиш даље друмом пролазиш мимо Спужа који ти остаје на десну страну, за једно пола сата далеко од друма.

Ајде да сврнем часком и у Спуж, јер пријед нијесам никад бивао.

(Наставље се)

Одједрише:

Траб. итал. „Галанте“, тон. 12, кап. Р. Анђело, за Силет, крцат. Траб. црн. „Хаирлије“, тон. 25, кап. Ф. Сулејман, за Скадар, крцат. Траб. црн. „Две Фратели Б.“, тон. 39, кап. Ф. Гучи, за Млетке, крцат. Пар. аус. уг. „Скутари“, тон. 106, кап. Ф. Матијевић, за Скадар и Дубровник.

Бар, 8 јула. — Слиједи вјетрови преко дан од IV. кв. а преко ноћи без вјетра, мирно море и ведро небо. Барометар 76.3, стање температуре Р. 27.

Доједрише и одједрише:

Пар. лојда „Најаде“, тон. 495, кап. Ђ. Гризотино, из Оциња, крцат за Будву. Пар. лојда „Фиуме“, тон. 429, кап. Л. Каза, из Будве, крцат за Оцињ. Пар. грчки „Тесес“, тон. 773, кап. Н. Дрива, из Драча, крцат за Медову. Брац. аус. уг. „Божја Звјезда“, тон. 8, кап. П. Томанић, из Мелине, крцат клада.

Бр. 199.

СТЈЕЧАЈ.

У књ. црног. Великој Гимназији на Цетињу имају да се попуне почетком идуће школске године 1887/8 ова професорска мјеста:

једно мјесто професора класичне филологије (латинскога и грчкога језика);
једно мјесто професора математике;
једно мјесто професора природописних наука.

Који једно од тих мјеста заузеће желе, нека пошаљу своје са нужним свједоцбама снабђевене молбенице на потписану канцеларију најдаље до 15. Августа ов. г.

Од свијех компетената тражи се, да су, осим осталог, способни предавати свој предмет у цијелој осморазредној гимназији.

Међу подједнако оспособљеним компетентима имаће првенство онај, који зна добро француски језик.

Плата је за свако мјесто професорима по 800 фор., предавачима по 600 фор. у злату годишње.

Молбенице на овај стјечај, које стигну послје 15. Августа ов. г., не ће се уважити.

Цетиње, 10. Јула 1887.

Канцеларија
МИНИСТАРСТВА ПРОСВЈЕТЕ
и
Цркв. Дјела.

(2—3)

Бр. 207.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

По Највишем одобрењу Његова Височанства Књаза има се почетком идуће школске године 1887/8 отворити на Цетињу Богословско-учитељска школа.

Ова школа има се, по уставу своме, сматрати као стручни наставак ниже гимназије, и установљава се за оне, који желе спремити се за свештеничко или за учитељско звање.

Према томе примају се у ову

школу само они, који су свршили четир разреда ниже гимназије, и који су положили из четвртога разреда свједочанство првога реда.

Идуће школске године отвара се први разред ове школе.

Ко жели ступити у ову школу, ваља да се пријави управи исте најдаље до 31. Августа ов. г., и да јој поднесе свједочанство, које се тражи.

Уписивање траје од 25. до 31. Августа ов. г.

Цетиње, 15. Јула 1887.

КАНЦЕЛАРИЈА
МИНИСТАРСТВА ПРОСВЈЕТЕ
и

(1—3) ЦРКВ. ДЈЕЛА.

Бр. 208.

СТЈЕЧАЈ.

У богословско-учитељској школи, која се отвара на Цетињу почетком идуће школске године 1887/8, имају да се попуне два професорска мјеста:

једно мјесто професора за богословске предмете, и
једно мјесто професора за педагошке предмете.

Који желе заузеће једно од тих мјеста, нека пошаљу своје са нужним свједоцбама снабђевене молбенице на потписану канцеларију најдаље до 15. Августа ов. г.

Од компетената за богословске предмете тражи се, да су свршили православну духовну академију; а од компетената за педагошке предмете тражи се, да су свршили вишу педагошку школу; од обојих пак иште се, да су способни предавати своје предмете у цијелом течају богословско-учитељске школе и да су вјешти православном црквеном појању.

Плата је за свако мјесто професорима по 800 фор., предавачима по 600 фор. годишње у злату.

Молбенице на овај стјечај, које стигну послје 15. Августа ов. г., не ће се уважити.

Цетиње, 15. Августа 1887.

КАНЦЕЛАРИЈА
МИНИСТАРСТВА ПРОСВЈЕТЕ
и
(1—3) ЦРКВ. ДЈЕЛА.

Иорукe уредништва и администрације.

Г. М. Шобајлићу, Никшић. Ваше писмо од 20 јула и у њему допис случајно је залутао чак у Беч и отуда нам дође тек јучерашњом поштом (16 ов. м.). Допис је дакле, вадационо, те пошто је говор о ствари која је прошла има мјесец дана, не можемо га штампати. По вашој жељи лијепено се бројеве од 1 јула, а штаљамо и у напријед Г. Илић Караџићу у Ваљево. Поздрав.

Српској читаоници, Госпођинце. Примили смо фтор. 3 у име претплате од 1 јула до краја године.

ОГЛАСИ.

Путницима који крећу са Цетиња у Њотор и из Њотора на Цетиње ево сад лијепе

згоде да комотно и јефтино путују, јер ће моја кола редовно три пута у неђељу слазити у Њотор и враћати се отуда. А да би олакшица била и путницима који морем долазе те намјеравају у Црну Гору и обратно, удесио сам да се кола увијек нађу на обали кад пароброди стижу и полазе. С тога кола ће крећати за Њотор: у неђељу, уторник и петак. — Из Њотора за Цетиње: у понеђељник, триједу и суботу.

ЦИЈЕНЕ ЗА ПРЕВОЗ:

Сваки путник са пртљагом, (ако није тежи од 20 килограма), плаћа само пет форината. Беца испод 10 година плаћаће по 2 и по фор. А за малу ћецу што се на скуту могу држати, не плаћа се ништа.

Редовна возња почеће 26 јула ов. год.

Молим далматинске листове да овај оглас прештапају.

На Цетињу, 18 јула 1887.

МАТО БОРОЈЕ.

Кома би потребно било, може код мене добити 100 кила најбољег цимента ПОРТЛАНД само за 6 ф. и 50 новчића, којег овдје на Цетињу у великом износу имам.

Цетиње, 17 јула 1887.

МАТО БОРОЈЕ.

ПОНУДА.

Ко ми пошаље најмање 20 комада употребљених марака књ. црногорске поште од сваке врсте, ја ћу му одмах послати поштом, без његова трошка, најлепши накит од чешкога крша.

КАРЛ ВАЛДОРФ

творичар чешкога цкла

у GABLONZ а/ N (Bohème).

НАЗНАЊЕ.

Друштво гостионице „Краљевић Марко“ мисли се дијелити. Зато позива сву ону господу која имају што да приме од друштва нек се пријаве, а који су дужни нека исплате и то најдаље до 23 септембра 1887 год. Иза тога рока дужници предаће се Суду.

Цетиње, 4 јула 1887.

Друштво гостионице

„КРАЉЕВИЋ МАРКО“

ОГЛАС.

КЕВЕШИЊ И МИЛОВЊИЊ
У ТРСТУ

држе богато складиште гвожђарије и ковина и баве се сваким другом струком послова за варош Трст и за иностранство.

СИГУРНУ ЗАРАДУ,

БЕЗ КАПИТАЛА И БЕЗ РИЗИКА, нуди једна непотанска банкарска кућа поузданим особама, који би хтели да се прикључе аустро-угарским државним жезеларима и рента, на оброчну отплату. У мало труда може се зарадити мјесечно 200 до 600 франка. Понуђе ваља податти администрацији новине „Oesterr. ung. Verlosungs-Zeitung, Budapest, Hatvanegasse, 18.“